

Datum
2021-09-23

Mottagare
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer
2021-11742-3

Er referens
Ju2021/02390

Anpassning av svensk rätt till EU:s nya system för reseuppgifter och resetillstånd (Ds 2021:19)

Sammanfattningsvis välkomnar Säkerhetspolisen förslagen i promemorian. Säkerhetspolisen efterfrågar samtidigt en djupare analys och klargöranden när det gäller vissa frågor som rör informationshantering och sekretess. Dessa frågor kan påverka i vilken utsträckning Säkerhetspolisen kommer kunna bistå Polismyndigheten i dess arbete som Sveriges nationella Etias-enhet.

Remissvaret följer i möjligaste mån samma ordningsföljd som promemorian.

Polismyndigheten ska samverka med andra myndigheter

Förslaget att bistå Polismyndigheten

Av förslaget framgår att Säkerhetspolisen ska bistå Polismyndigheten i dess funktion som nationell Etias-enhet på det sätt som myndigheterna kommer överens om. Säkerhetspolisen tolkar detta som att en sådan överenskommelse enbart kan avse information som Säkerhetspolisen hanterar i sitt befintliga uppdrag. Säkerhetspolisens uppgift att bistå kan därmed enbart komma att avse nationella Etias-enhetens arbete med koppling till säkerhetsrisker, inte olaglig invandring och pandemirisker. En annan bedömning skulle innebära en utökning av Säkerhetspolisens uppdrag som inte är önskvärd.

Personuppgiftsbehandling

I promemorian saknas en beskrivning och analys av Säkerhetspolisens förutsättningar att bistå Polismyndighetens arbete som nationell Etias-enhet med utgångspunkt i lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter (SDL).

Uppgiften att bistå Polismyndigheten ska enligt förslaget anges i Säkerhetspolisens instruktion. På så sätt klargörs det enligt promemorian att det finns en tydlig rättslig grund för överföringen av uppgifterna till den

Datum

2021-09-23

Diarienummer

2021-11742-3

nationella Etias-enheten. I promemorian (s.53) görs en hänvisning till vissa bestämmelser i dataskyddsförordningen. Säkerhetspolisen vill i sammanhanget framhålla att de personuppgifter som kan bli aktuella att överlämna till nationella Etias-enheten i princip uteslutande förekommer i Säkerhetspolisens brottsbekämpande verksamhet och behandlas enligt SDL. Säkerhetspolisen ser i nuläget inte några hinder mot att tillämpa SDL för att lämna ut uppgifter för att bistå Polismyndigheten. Säkerhetspolisen saknar dock en beskrivning och analys i promemorian av de dataskyddsrättsliga förutsättningarna för samverkan med utgångspunkt i regleringen i SDL.

Sekretessbrytande bestämmelse

För att samarbetet mellan myndigheterna ska fungera på ett effektivt sätt föreslås det att en sekretessbrytande bestämmelse förs in i Säkerhetspolisens instruktion. Bestämmelsen är formulerad som en uppgiftsskyldighet om uppgifterna behövs för att Polismyndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag som nationell Etias-enhet. Uppgiftsskyldigheten är inte absolut. En uppgift ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. För Säkerhetspolisen är det mycket viktigt att kunna beakta skyddet för myndighetens verksamhet innan en uppgift ska lämnas ut till den nationella Etias-enheten. När Säkerhetspolisen gör intresseavvägningen kommer myndigheten bl.a. behöva väga in om uppgifterna i sin helhet eller i till viss del kan komma att bli tillgängliga för den som uppgifterna avser i form av ett beslut om resetillstånd eller för annan utomstående.

I promemorian (s.95 f.) redogörs för aktuell sekretessreglering. Fokus på analysen ligger på den sekretess som föreligger hos de nationella myndigheterna och det saknas en djupare utredning av hur de svenska sekretessbestämmelserna ska tillämpas i förhållande till Etias-förordningen.

Den nationella Etias-enheten kommer enligt förordningen ha krav på sig att redovisa beslutsskäl för den som nekas resetillstånd eller när ett resetillstånd återkallas. Dessa skäl ska också registreras i sökandes ansökningsakt. För Säkerhetspolisen är det avgörande att i förväg kunna bedöma vilka uppgifter som kan komma att exponeras i förhållande till den som söker resetillstånd, eller för andra utomstående. Det är en förutsättning för att Säkerhetspolisen ska kunna genomföra den intresseavvägning som enligt förslaget ska göras innan uppgiften lämnas ut till den nationella Etias-enheten.

Mot bakgrund av det ovan anförda efterfrågar Säkerhetspolisen närmare vägledning och analys av hur offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser ska tolkas i ljuset av de redovisningsskyldigheter som enligt Etias-förordningen ställs på den nationella Etias-enheten.

Datum

2021-09-23

Diarienummer

2021-11742-3

Rätten att överklaga beslut

Säkerhetspolisen har inga invändningar när det gäller promemorians förslag och bedömningar. Säkerhetspolisen saknar dock i enlighet med resonemanget ovan en analys av vad som ska gälla angående vilken information den sökande kan få ta del av i samband med ett överklagande.

Behöriga myndigheters åtkomst

I promemorian anges att Säkerhetspolisen uppfyller definitionen om vad som enligt Etias-förordningen utgör en invandringsmyndighet. Anledningen är bl.a. att Säkerhetspolisen är ansvarig för verkställighet av avlägsnandebeslut när det gäller personer som ska avvisas eller utvisas med hänsyn till Sveriges säkerhet. Säkerhetspolisen har inget att invända mot promemorians bedömning men vill samtidigt framhålla att det i viss utsträckning är Polismyndigheten som verkställer sådana beslut åt Säkerhetspolisen.

Åtkomst till Etias centrala system för brottsbekämpande ändamål

Säkerhetspolisen tillstyrker förslaget som innebär att bl.a. Säkerhetspolisen blir en så kallad *utsedd myndighet* som ges tillgång till Etias för brottsbekämpande ändamål. I sammanhanget vill Säkerhetspolisen framhålla att de personuppgifter som Säkerhetspolisen behandlar i sin brottsbekämpande verksamhet behandlas med stöd av SDL. Som Säkerhetspolisen har framhållit ovan saknas i promemorian en beskrivning och analys av de dataskyddsrättsliga förutsättningarna med utgångspunkt i bestämmelserna i SDL. En sådan analys är av vikt eftersom det av Etias-förordningen (artikel 56.3) anges att de utsedda myndigheterna ska behandla uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680. Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter enligt SDL sker dock på området nationell säkerhet som ligger utanför EU:s normgivningskompetens. Skrivningen i Etias-förordningen kan därför inte gälla personuppgiftsbehandling inom området nationell säkerhet. Säkerhetspolisen saknar dock en beskrivning och analys av detta i promemorian. Synpunkten har även betydelse för promemorians bedömningar i kapitel 12 som handlar om förhållandet till annan dataskyddsreglering.

Konsekvenser för Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisen gör bedömningen att den nya regleringen kan antas bidra till en mer effektiv gräns- och utlänningskontroll och brottsbekämpning.

I promemorian görs bedömningen att de kostnader som kan uppkomma för myndigheterna inte bedöms vara större än att de ryms inom befintliga anslag. I promemorian konstateras samtidigt att det i dagsläget inte finns någon säker uppskattning kring hur många ansökningar som kommer att prövas i Sverige. Beroende på hur vanligt samrådsförfarandet med Polismyndigheten kommer att bli kan förordningens krav på skyndsamhet och mycket korta tidsfrister innebära att Säkerhetspolisen behöver skapa

Datum

2021-09-23

Diarienummer

2021-11742-3

parallella strukturer till Etias nationella enhet, vilket kommer kräva bemanning och ta resurser i anspråk. Säkerhetspolisen får återkomma i frågan inom ramen för det ordinarie budgetförfarandet om kostnaderna visar sig vara större än vad som ryms inom befintliga anslag.

Detta remissyttrande har beslutats av biträdande säkerhetspolischefen Charlotte von Essen. Verksjuristen Fredrik Sjöberg har varit föredragande.